

Quantitatius (II)

En oracions com *No guanya gaire* o *Escriu força*, com que els verbs *guanyar* i *escriure* són transitius però poden usar-se també amb valor absolut, intransitivament, pot perfectament afirmar-se que els mots *gaire* i *força* són elements modificadors del verb, és a dir, adverbis de quantitat. *No guanya gaire* i *Escriu força*, aleshores, formarien part d'una sèrie d'oracions emcapçalades per *No guanya gens* i *No escriu gens*, en què *guanyar* i *escriure* són verbs intransitius, sense complement d'objecte, i no de la sèrie en què trobaríem *No guanya res* i *No escriu res*, amb un pronom, *res*, fent la funció d'un complement directe. Però un verb com *aconseguir* no pot usar-se sinó, transitivament, amb la companyia imprescindible d'un complement directe. Diem *No va aconseguir res*, però és del tot impossible «*No va aconseguir gens*», i, tanmateix, semblen possibles construccions com *No va aconseguir gaire* i *Va aconseguir força*, cas en què ens podríem referir als quantitatius *gaire* i *força* com a mots amb valor pronominal. Anàlogament, un verb com *treure* (*a la rifa*), si bé pot usar-se en sentit absolut, no permet una construcció com «*No va treure gens*», sinó que, com a verb transitiu, demana el pronom *res*: *No va treure res*. Però també semblen viables les construccions *No va treure gaire* i *Va treure força*.

Deixant de banda *tot* (i *quelcom*, certament, amb un ús pronominal més important que no el que té com a quantitatiu), de tots els quantitatius, *gaire*, *força*, *bastant*, *més*, etc., *molt* és el que té un valor pronominal més segur, explícitament reconegut pel Diccionari Fabra (i el de l'Enciclopèdia, que el segueix), tal com deïem ahir. Però també parlàvem de la limitació d'aquest ús. Així, aquest valor pronominal que el Diccionari Fabra li atribueix és definit amb els termes «una cosa considerable»; valor que no sembla pas que ens permeti d'usar *molt* com a complement directe de verbs com és ara *veure*, *tenir*, *portar*, *treure*, etc., o de complement preposicional de verbs com *accedir*, *contribuir*, *oblidar-se*, *recordar-se*, etc., els quals demanarien la locució pronominal *moltes coses*: *Abans no veia res però ara veig moltes coses*, *Tu no et recordes de res i jo em recordo de moltes coses*. Podem dir *Sap molt de matemàtiques*, tant si analitzem *molt* com un adverbí com si considerem que és un pronom, però no diríem, com algú fa, «*Sap molt d'en Ramon*» sinó *Sap moltes coses d'en Ramon*.

Albert Jané